

DE HOOP VAN PANDORA

Van Ryssen, Stefaan: *De hoop van Pandora. ICT in het onderwijs*. Leuven/ Apeldoorn: Garant, 2001.

Een andere handleiding voor de integratie van ICT in het onderwijs, is *De hoop van Pandora*. Hoewel ook deze auteur zelf docent is in het hoger onderwijs, richt hij zich in dit boek tot 'lesgevers' in het algemeen. Het is geschreven vanuit het standpunt van de docent met de focus op de onderwijsprocessen die moeten leiden tot de gewenste leerprocessen bij de lerenden.

De publicatie valt uiteen in twee delen. In het eerste deel wordt de pedagogische en didactische kant van ICT-toepassingen in het onderwijs behandeld. Na de inleiding geeft hoofdstuk 2 een impressie van wat er kan gebeuren in een digitale leeromgeving. Aansluitend worden in hoofdstuk 3 drie *good practices* (voor geschiedenis, geologie en internationale marketing) voorgesteld; twee toepassingen zijn hybride en één is integraal on line. De vier volgende hoofdstukken handelen respectievelijk over de veranderende rol van de student en de docent (hoofdstuk 4), leren in een digitale wereld (hoofdstuk 5), interactie en de constructie van kennis (hoofdstuk 6) en evalueren (hoofdstuk 7).

Het praktische gedeelte van dit boek begint bij hoofdstuk 8 waar een bouwplan voor ICT wordt voorgesteld in drie delen. Eerst wordt aandacht besteed aan een stappenplan (in zeven stappen) voor het ontwikkelen van een ICT-cursus en een procedure om een leeromgeving te beoordelen. Het tweede deel gaat over design, of de manier waarop je de inhoud van een cursus kan herdenken. Tot slot worden de voor- en

nadelen van leerplatformen (zoals *Blackboard*, zie de bijdrage van Ann Vercouter in deze *VONK*) op een rij gezet.

Hoofdstuk 9 is meer technisch van aard en bespreekt de mogelijkheden en beperkingen van een hele reeks nieuwe technologieën: clients en servers; e-mail; nieuwsgroepen; discussieforums; chatten; mailinglists; video- en webconferenties; websites; downloaden van software; beeld, klank en video en... muiscontrole. Als bijlage is een handige woordenlijst opgenomen en ook de vaak gebruikte afkortingen en emoticons worden opgelijst.

Hoofdstuk 10 focust op het *www* als bron van informatie en documentatie. Er worden oefeningen voorgesteld om efficiënter te leren zoeken en suggesties aangereikt om de zoekprocessen van studenten te verbeteren (zie de bijdrage van Veerle Geudens in deze *VONK*). In hoofdstuk 11 ten slotte staan interactietechnieken in een digitale leeromgeving centraal.

Door het gevarieerde karakter van dit boek biedt het voor elke lesgever wat wils. De stijl is luchtig, de voorbeelden aantrekkelijk en afkomstig uit de eigen lespraktijk. Een geslaagde poging van Van Ryssen om de hoop van Pandora, die onderaan de beruchte doos is blijven liggen, alsnog de (onderwijs)wereld in te sturen...

Rita Rymenans, p/a Universiteit Antwerpen
Campus Drie Eiken
Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk
rita.rymenans@ua.ac.be